

Құм терапиясы.
Түркістан облысы, Кентау қаласы
ЖШС «Еркеназ»
балабақшасының әдіскері
Ұлықбек Ақнұр Қанатбекқызы

«Баланың бүкіл өмірі-ойын» К.Макаренко.

Құм терапиясы-адамға өзінің жан дүниесіндегі өз «Менің» , өзін танытуға,өзіне өте маңызды, жан тебіренерлік және құпиясының ашылуына көмектеседі.

Құм терапиясының маңызы: Бала өзін жайлы, қорғалған күйде сезініп, шығармашылық белсенділік танытатын табиғи стимулдық орта қалыптастырады және танымдық, психикалық процестерді дамытады ол түйсік есті, зейінді,қиялды, кеңістік түсінікті,тактильді-кинестикалық сезімділік пен қолдардың ұсақ моторикасын дамытады.

Құм терапиясының мақсаты: балалардың құм терапиясында қиял, көрнекі-бейнелік ойлауды, сөздік-логикалық ойлауды,көрнекі іс-әрекеттік ойлауды,шығармашылық және сын тұрғысынан ойлауды дамыту.

Құм терапиясы арқылы баланың қандай құзіреттіліктері дамиды:

Шығармашылық, танымдық, интеллектуалдық,қарым-қатынас.

Құм терапиясының қолданудың әдіс-тәсілдері:

Әңгімелесу,түрлі-түсті құммен сурет салу, танымдық ойындар, коммуникативтік ойындар,пікірталастар.

Құм терапиясы негізгі принциптері:

1. Шығармашылық белсенділікті таныта отырып, бала өзін ыңғайлы әрі қорғалған күйде сезініп табиғи ынталандыратын орта жасау.
2. Абстрактілі нышандар әріптердің сандық тиімді және осы принциптің жүзеге асырылуы болып жатқан оқиғаға баланың жеке қызығушылығымен іс-әрекетіне оң мотивацияны қалыптастыруға және күшейтуге мүмкіндік береді.

3. Ертегі ойындарының кейіпкерлерімен бірге әр түрлі жағдаяттарды ойнау шынайы бірге тұру.

Құммен ойын-балалар мен ересектердің эмоционалдық хал-жағдайларына оң әсер етеді, бұл баланың өзіндік дамуы үшін тамаша құрал болып табылады.

Құмдағы ойындар-баланың табиғи әрекеті формаларының бір түрі. Сондықтан да біз, ересектер, құммен ойнайтын ойындарды оқыту және дамыту сабақтарында қолдана аламыз. Құммен суреттер салып, әр түрлі оқиғаларды ойлап тауып, біз бала үшін әлдеқайда қызықты түрде оған өзіміздің біліміміз бен өмірлік тәжірибемізді, қоршаған әлемнің заңдылықтары мен оқиғаларын жеткізе аламыз.

Оған қажетті материалдар мен жабдықтар:

1. Су өткізбейтін ағаш қорап, түрлі түсті құм, таза өзен құмы, шағын фигуралар «коллекциясы»

Ойыншықтар жиынтығы:

Адам кейіпкерлері

Жануарлар

Көліктер

Өсімдіктер

Табиғи заттар

Ертегі кейіпкерлері

Лақтырым материалдар

Пластикалық немесе ағаш әріптер мен сандар, әр түрлі геометриялық фигуралар.

Бала құм терапиясында тек қана қиял көрнекі-бейнелік ойлауды, сөздік-логикалық ойлауды, көрнекі іс-әрекеттік ойлауды, шығармашылық және сын тұрғысынан ойлауды дамыта отыра процесс барысында фигураларды тандау барысында толығымен өз назарын салады. Бала ойын барысында өзінің терең эмоционалдық қобалжуларын айта алады.

Құм терапиясының маңыздылығы: сөзбен айтып жеткізе алмайтын ойлаумен қобалжуларды сыртқа шығаруға көмектеседі.

Іште туындаған қиын жағдайларды, шығармашылық потенциалдарын босатады.

Құммен ойналатын ойындар-бұл баланың табиғи белсенділігін көрсетеді.Балалардың бір-бірімен қатынасы да осы құмда басталады.

Ойын арқылы бала қиындықты және білуді үйренеді, қорқыныш, ұялшақтық сезімнен арылып, өмірді танып біледі.

Құмнан түрлі мүсіндер жасау арқылы бала өзінің ішкі жан дүниесін, қобалжуын, қорқыныш сезімін бере алады.

Құммен ойнай отырып бала өзін бір сиқыршыдай сезінеді.

Құмның тағы бір ерекшелігі бала құмнан жасаған заттарын бұзып,қайтадан жасай алады.Құмнан композиция жасауда ерекше бір әдіс-тәсілді қолданудың қажеті жоқ.Бұл жерде дұрыс емес деген, қате деген сөздер қолданылмайды.Заманауи инновациялық әдістерді мектеп жасына дейінгі балалардың дамуында қолдану арқылы, балаларды шаршатпай, жалықтырмай, жан — жақты дамуына Құм терапиясының тигізер үлесі өте зор.

Пайдаланған әдебиеттер:

1.Мектепке дейінгі ұйымдарда инновациялық және ақпараттық технологияларды пайдалану ерекшеліктері.2012ж Жұмабекова.Ф